

nl.anarchistlibraries.net

Anarchisme 101

Een inleiding tot het anarchisme.

Adrienne Onday

**ANARCHISM
101**

Adrienne Onday
Anarchisme 101
Een inleiding tot het anarchisme.
30 augustus, 2020

<https://libcom.org/article/anarchism-101>
Anarchisme 101 een inleiding tot het anarchisme.

a-bieb.nl

30 augustus, 2020

Inhoudsopgave

Anarchisme 101	3
Wat is anarchisme?	4
Wat geloven en doen anarchisten?	5
Prefiguratieve politiek	5
Zelforganisatie	5
Vrijwillige vereniging en verantwoording	5
Wederzijdse hulp	6
Eenheid in verscheidenheid	6
Decentrering van de mens, centrering van het leven	6
Wat is een belangrijk verschil tussen anarchisme en marxisme? . . .	6
Wie zijn enkele historische figuren die het anarchisme gevormd hebben?	8
Wat heeft het anarchisme ooit bereikt?	9
Anarchisme FAQ	10
Is anarchisme niet te idealistisch en onrealistisch?	10
Zijn anarchisten niet gewelddadig?	10
Zal het zonder gezag niet tot chaos en wanorde komen?	10
Verwijzingen en bronnen waar je mee kunt beginnen	12

Anarchisme 101

Wat is anarchisme?

In tegenstelling tot wat men denkt, is anarchie $\neq$ chaos. De reden dat mensen denken dat het chaos betekent is de afwijzing van *regering van bovenaf* (door politici en ambtenaren) ten gunste van een *regering door het volk*.

De reden dat het anarchisme tegen een regering van bovenaf is, is dat het een politieke gedachte en beweging is die zich richt op de *opheffing van overheersing* (controle over een ander) en *hiërarchie* (een dynamiek van overheersing en ondergeschiktheid), die volgens de anarchisten de hoofdoorzaken zijn van alle onrecht, ongelijkheid en onderdrukking.

In één zin wordt anarchisme het best uitgelegd als ”*streven naar een 'vrije samenleving van vrije individuen'*”. (Milstein, 2010). Dit betekent dat het anarchisme de valse tweedeling van het collectief versus het individu loslaat en beide ziet als noodzakelijke aspecten die in de samenleving in evenwicht moeten zijn.

Verwijzingen en bronnen waar je mee kunt beginnen

Het anarchisme: ideeën, concepten, praktijken van Peter Strom. - Een inleiding tot het anarchisme.

Bron: a-bieb.nl

Anarchisme, Een introductie van Tommy Ryan, Vrije Bond 2019

Alles veranderen van CrimethInc. - Een klein boekje dat dient als leidraad voor welke eerste stap je moet zetten. CrimethInc. is een rebellenalliantie die nieuws, reportages, analyses en andere geschreven werken verslaat, publiceert, vertaalt en verspreidt, met name gericht op het informeren van de mensen over de situatie van verschillende landen en regio's onder het Rijk. Ze hebben alles van situatieschetsen tot historische stukken en overzichten tot verslagen ter plaatse.

Bron: crimethinc.com

Deze tekst is overgenomen van libcom.org en geschreven door Adrienne On-day, vertaald door FvA en aangepast naar de Nederlandse context zoals de verwijzingen en de vermelding van de FvA discussie group

Wat geloven en doen anarchisten?

Prefiguratieve politiek

Anarchisten geloven dat middelen en doelen op één lijn moeten worden gebracht. Dit betekent dat we nu al moeten werken aan en leven naar de waarden, relaties en praktijken die we in de toekomst willen zien. We kunnen als radicalen geen gelijke samenleving nastreven door ongelijke relaties en middelen en praktijken.

Zelforganisatie

Anarchisten geloven in directe actie - veel inspanningen om dingen te veranderen hoeven niet te wachten tot de regering of een andere "hogere" instantie in beweging komt; de mensen zelf doen het, en ze doen het via hun gemeenschappen en affiniteitsgroepen. Anarchisten geloven dat we allemaal in staat zijn ons te organiseren, omdat we ons al dagelijks organiseren, van rijen en carpoolen tot verenigingen en hobbygroepen.

Vrijwillige vereniging en verantwoording

Anarchisten geloven niet in dwang en gehoorzaamheid: alles moet vrijwillig zijn. Dit kan een moeizaam proces zijn, dat zeker niet vrij is van conflicten, maar intentionaliteit en mindfulness in het samen doen stelt ons in staat te oefenen in *samen vrij zijn*. Dit betekent dat als we ervoor kiezen samen te zijn, we onszelf ook verantwoordelijk houden voor de beloften die we elkaar doen.

Wederzijdse hulp

Wederzijdse hulp is gewoon een mooi woord voor *samenwerking*. In de woorden van Milstein: "Het impliceert een uitbundig, grenzeloos gevoel van vrijgevigheid, waarin mensen elkaar en elkaars projecten steunen. Het drukt een openhartige geest van overvloed uit, waarin aan vriendelijkheid nooit gebrek is. ... Wederzijdse hulp maakt compassie tot een gemeengoed, wat zich vertaalt in een grotere 'sociale zekerheid' voor iedereen - zonder dat er instellingen van bovenaf nodig zijn" (p.56-67).

Eenheid in verscheidenheid

Voor anarchisten betekent eenheid niet uniformiteit of afwezigheid van conflicten. Het betekent solidair zijn met elkaar, zelfs met onze verschillen; er is ook het inzicht dat onze verschillen ons samen juist sterker maken, ons menselijk en levend maken. De strijd om verenigd te worden, zelfs in onze verschillen, is de strijd voor ons bestaansrecht. We zijn misschien verschillend, maar we vechten voor elkaars bestaan.

Decentrering van de mens, centrering van het leven

Anarchisme is ecologisch: de natuur vertelt ons niet wat belangrijker is in een ecosysteem; hoe diverser en complexer een ecosysteem is, hoe beter het gedijt. Anarchisten leren veel van de natuur. Dit betekent dat we niet alleen voor de mens moeten vechten - al het leven, inclusief het land, moet centraal staan. We verdienen het allemaal om vrij van kwaad te zijn.

Wat is een belangrijk verschil tussen anarchisme en marxisme?

Er zijn veel overlappingen tussen anarchisme en marxisme, vooral wat betreft hun kritiek op het kapitalisme. Er zijn ook overlappingen als het gaat om hun acties, omdat tactieken niet bepaald het eigendom zijn van één soort denken.

mensen onder hen zeer verschillende levens leiden in zeer verschillende contexten.

Het anarchisme gelooft dat het volk het beste weet wat het nodig heeft, omdat *zij die strijd en realiteit zelf beleven*. De machthebbers geven vaak alleen om het handhaven van de macht via instellingen en niet om hoe deze mensen en ruimtes anders beïnvloeden. Zonder machthebbers kunnen de mensen hun macht gebruiken om te reageren op de situaties waarin zij zichzelf en hun gemeenschappen bevinden zonder dat anderen doen alsof ze het beter weten.

Als je vragen hebt die niet genoemd zijn in hier, kijk of je bij jou in de buurt een anarchistische groep hebt om het ze te vragen.

Laten we samen antwoorden vinden.

Anarchisme FAQ

Is anarchisme niet te idealistisch en onrealistisch?

Het kan idealistisch klinken, maar anarchisme is niet alleen haalbaar, *het wordt al gedaan*. Omdat anarchisten geloven in prefiguratieve politiek, werken ze altijd al aan het realiseren van de toekomst die ze willen zien.

Enkele voorbeelden om te zoeken: de Zapatistas en Cherán van Mexico, Rojava van Syrië, de documentaire *The Take* (2004).

Zijn anarchisten niet gewelddadig?

Net zoals er verschillende soorten marxisten zijn, zijn er ook verschillende soorten anarchisten. In elke ideologie en beweging zijn er mensen die extremere methoden gebruiken, maar de kern van het anarchisme is het organiseren met gemeenschappen en verwantschapsgroepen voor dingen die variëren van het voeden en verzorgen van elkaars kinderen tot landelijke protesten, zoals de BLM en anti-politiebewegingen in de VS.

Anarchisten kunnen de ene strategie verkiezen boven de andere, maar uiteindelijk zijn er verschillende manieren om verschillende maar verwante doelen te bereiken. Nogmaals, *diversiteit van tactieken is een kernprincipe van het anarchisme*.

Zal het zonder gezag niet tot chaos en wanorde komen?

Integendeel, anarchisten geloven dat we chaos en wanorde hebben vanwege heersers en gezag. Heersers en autoriteiten handhaven wetten en beleidsmaatregelen en zonder nuance, zonder rekening te houden met het feit dat de

Zowel het anarchisme als het marxisme zijn gegroeid om de kritiek op de heteropatriarchie (genderonderdrukking), het imperialisme (kolonialisme), het racisme (onderdrukking op basis van huidskleur en etniciteit) en andere structuren beter te integreren. Het brede systeem dat ontstaat uit de wisselwerking en verstrengeling van deze structuren wordt door veel radicalen Empire (vert. Rijk) genoemd.

De manier waarop anarchisten en marxisten naar *de staat* kijken is echter verschillend. Voor veel marxisten is staatsvername niet alleen ideaal, maar zelfs noodzakelijk om de maatschappij te kunnen veranderen. Voor anarchisten zal de staat altijd een instrument van overheersing en hiërarchie zijn, omdat hij het volk het vermogen ontnemt om rechtstreeks te beslissen en te handelen. In plaats van een instrument zien anarchisten de staat als een relatie die berust op overheersing en hiërarchie, en dus inherent onderdrukkend is.

Wie zijn enkele historische figuren die het anarchisme gevormd hebben?

William Godwin - Grondlegger van het filosofisch anarchisme. Ook de echtgenoot van Mary Wollstonecraft (stichtend feministisch filosoof) en de vader van Mary Shelley (auteur van Frankenstein).

Pierre-Joseph Proudhon – Grondlegger van het moderne anarchisme. Had goede ideeën, maar was antisemitisch en seksistisch. En verdiende het om in het gezicht geslagen te worden door een Joodse vrouw.

Mikhail Bakoenin – Grondlegger van het collectivistisch anarchisme. Had veel ruzie met Marx en zijn volgelingen. Heel veel. En werd daarom uit de Internationale geschopt en omdat Marx het niet leuk vond dat hij een andere beweging binnen de Internationale had.

Peter Kropotkin – Theoreticus van het anarchocommunisme. Activist, schrijver, wetenschapper, socioloog, econoom, bioloog, historicus, geograaf, filosoof. Ziet eruit als een coole, vriendelijke kerstman.

Emma Goldman - Centraal in de ontwikkeling van het anarchistische denken in Europa en de VS, anarchafeminist. Om John Mulaney's woorden te lenen, "een dynamisch, twee meter hoog Joods kreng." Gaf lezingen over onderwerpen als gevangenis, atheïsme, vrije liefde en seksualiteit. Kwam in de gevangenis voor het geven van openbare lezingen over het gebruik van voorbehoedsmiddelen, naast vele andere dingen waarvoor ze in de bak terecht kwam.

Wat heeft het anarchisme ooit bereikt?

Dag van de Arbeid en de 8-urige werkdag - Hand in hand met marxistische arbeiders, vakbonden en organisaties, zijn anarchisten een groot deel van waarom we Labor Day vieren.

GOOGLE: Haymarket Affaire, Haymarket Martelaren, Anarchisten uit Chicago. Of zie: 1 mei, een geschiedenis & Video - De oorsprong van 1 mei, de Internationale Dag van de Arbeid

Spaanse Revolutie - Jarenlange beoefening van anarchistische principes en organisatorische tactieken voor de afbouw van staats- en kerkelijke macht en meer gemeenschappelijke, door arbeiders gecontroleerde industrieën en aangelegenheden.

GOOGLE: Spanish Revolution, Living Utopia (documentary)

Seattle Protests and the Anti-Globalization Movement - Losse coalitie van verschillende groepen en organisaties, met verschillende maar verwante doelen en standpunten zoals anti-WTO-beleid, pro-arbeid, antikapitalisme en milieu.

GOOGLE: Slag om Seattle, anti-globaliseringsbeweging

Arabishe lente - reeks protesten en opstanden tegen de regering in Noord-Afrika en het Midden-Oosten als reactie op autoritaire praktijken, corruptie en staatsgeweld in verschillende landen in het begin van de jaren 2010. In sommige gebieden, zoals het Tahrirplein, ontstonden in die tijd goed functionerende communes.

GOOGLE: Arabische Lente, Egyptische Revolutie van 2011